Scenario's dure geneesmiddelen

Marcel Canoy

Distinguished lecturer Erasmus School of Accounting and Assurance

Columnist Financieele Dagblad

Adviseur ACM

Lid Adviescommissie Pakket Zorginstituut

Voorzitter Longkanker Nederland

abbvie nieuwezorg BROCACEF a PHOENIX company

Context

- Kostenstijgingen zorg
- Politiek/financieel steeds nijpender
- Invloed van dure geneesmiddelen op budget ziekenhuizen en maatschappij
- Breed gedeeld gevoel dat patentsysteem niet klopt omdat economische logica ontbreekt

abbvie

nieuwezorg

Economische eigenschappen van geneesmiddelen

- Hoge vaste en lage marginale kosten
- Hoog risico op mislukking
- Groot maatschappelijk belang
- Commerciële en publieke belangen *kunnen* hand in hand gaan, maar vaak is dat niet zo

abbvie nieuwezorg BROCACEF a PHOENIX company

Financieren innovatie

- Financieren innovatie kan op vele manieren
  - Vanzelf (natuurlijke bescherming)
  - Gevecht om de markt (Google, Facebook)
  - Overheid
    - Upfront financiering
    - Generieke belastinginstrumenten (WBSO)
    - Subsidies
    - PPS
    - Patenten

Patenten bij geneesmiddelen

- Voordelen
  - Juridisch duidelijk omschreven bescherming
  - Heldere rollen
  - Veel ervaring
- Nadelen
  - Zero-sum games
  - Misbruik van marktmacht
  - ‘Chantage’
  - Weinig transparant
- Alle nadelen openbaren zich ten koste van het publieke belang
- Mededingingsautoriteiten relatief machteloos

abbvie nieuwezorg BROCACEF a PHOENIX company

De ‘denktank’

- Aanleiding
  - Initiatief ZIN en Belgische’zusje’ KCE
- Doel
  - Ontwikkelen alternatieve manieren om geneesmiddelen te financieren
- Wie zaten erin?
  - Gemêleerd internationaal gezelschap van experts

abbvie nieuwezorg BROCACEF a PHOENIX company

Vier scenario's

1. Volledig publiek
2. Parallel publiek
3. PPS
4. Afkopen patent/prize fund

Gemeenschappelijke elementen

- Over investeringen wordt beslist zonder publieke partijen te betrekken
- Innovatieproces werkt verspilling in de hand en komt onvoldoende tegemoet aan prioriteiten in gezondheidszorg
- Regulators keuren geneesmiddelen goed omdat ze doeltreffender zijn dan placebo
  - geen garantie op klinische meerwaarde
  - stimuleert incrementeel onderzoek ipv nieuwe, doeltreffende geneesmiddelen
- Meer kennis delen

abbvie nieuwezorg BROCACEF a PHOENIX company

Win-win

- Van te voren helderheid over
  - Prioriteiten gezondheid
  - Bereidheid wat te financieren
  - Prestatieniveaus geneesmiddelen

- …kan beter zijn voor iedereen

PPS

- Overheid en farmaceutische industrie richten joint venture op
- Trekken samen op met regulators opdat risico's worden verkleind
- Grotere kans op fair deal
- Maakt gebruik van kracht van privaat initiatief…
- …samen met publieke doelen (en middelen)
- Gates foundation malaria

abbvie nieuwezorg BROCACEF a PHOENIX company

Buitenland

- Biomarkers Consortium
- Patient registries for rare disorders (Europese Commissie)
- Coalition Against Major Diseases, support better treatments for Alzheimer and Parkinson
- Special Programme for Research and Training in Tropical Diseases
- The Critical Path to TB Drug Regimens

abbvie nieuwezorg BROCACEF a PHOENIX company

Nadelen PPS

- Zware investering in relaties en vertrouwen
- Rollen en verantwoordelijkheden niet altijd duidelijk
- Veel partijen moeten nek uitsteken

abbvie nieuwezorg BROCACEF a PHOENIX company

Afkopen patent/prize fund

- Idee: laat marktpartijen doen waar ze goed in zijn, maar keer financiering om
  - Veel minder zero sum games
  - Lagere risico's
  - Betere match met gezondheidsprioriteiten

Prize funds

- Wat is het?
  - Een fonds waarin overheden geld stoppen
  - Betaalt uit wanneer farmaceutische industrie klinische meerwaarde kan aantonen
  - Prijzen voor consumenten door toezichthouders bepaald

abbvie nieuwezorg BROCACEF a PHOENIX company

Nadelen

- Prize funds
  - Vereist internationale coördinatie
  - Governance
  - Politiek

abbvie nieuwezorg BROCACEF a PHOENIX company

Conclusie

- Consensus van denktank
  - Niets doen is geen optie
  - Verschillende mogelijke verbeteringen, ieder met voor- en nadelen
  - Heldere prioritering is nodig ongeacht scenario
  - Begin maar ergens